

Ansvar, thi en saadan Mand kan indstaa for meget. Der er ogsaa i Anmærningerne i Fjor en Bemærkning derom. Men nu laver man altsaa et Tilsynsraad, bestaaende af en eller anden Embedsmand eller to, tre Embedsmænd — det plejer jo at være Embedsmænd, der besørge den Slags Ting — som selvfølgelig staa uden noget som helst Børgens ansvar, og saa komme de og sige: Nu due de Anstalter ikke, idet de henvise til, at det har man været klar paa for længe siden. Saa skulle vi til at bygge, saaledes som Staten plejer at bygge, saa jeg tror, det ærede Medlem har gjort fuldstændig Ret i at tage Reservation i saa Hensende. Efter de Erfaringer, vi have om den Slags Ting, tvivler jeg ikke om, at hvis vi i Aar oprettede denne mærkelige selvejende Institution for de aandsvage, vil det ikke vare længe, før vi have Planen om 100,000 Kr. eller saadant noget, til de aandsvage, som den ærede Minister kom med i Fjor. Jeg tror ikke, jeg tager meget fejl i, at Anstalten ved Vejle var projekteret til saadant noget som 6—700,000 Kr. Maaffe kom der senere et lille Afslag deri, men det var i hvert Fald en meget klæffelig Sum. Hvem skal betale det, naar først vi saa lavet en saadan Anstalt, en selvejende Institution, som intet ejer? Ja, Staten har dog et stort Ansvar gennem sit Tilsyn og en stærk Interesse for Sagen selv og for de Børg, den alt har bevilget til de Anstalter, og til syvende og sidst kommer den ogsaa nok til at betale her. Her til skal jeg indskrænke mig.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (G o o s): Det er kun et Par Bemærkninger, jeg endnu har at gøre. Jeg tror ikke, at det kunde være en rimelig Fordring til mig, at denne Burdering skulde foreligge. Naar Landstinget har ment at kunne gaa ind paa Lovforslaget, saaledes som det er, uden Burdering, saa forekom det mig, at der ikke kunde være Grund for mig til, inden jeg fremsatte det her i Folketinget, at lade Burdering ste, for saa vidt ikke alle fornødne Data skulde foreligge i de Anmærninger, hvormed det tidligere Lovudkast var ledt, og som jeg har i lige saa god Erindring som det ærede Medlem. Jeg tror, at deri foreligger alt, hvad der er nødvendigt, skønt det ikke er med her. Jeg ser

meget godt med det ærede Medlem den Omstændighed, at det bliver en selvejende Institution, der ingen Driftskapital har. Det kan ikke nægtes, denne Omstændighed har fra Begyndelsen været min Betænknelighed ved at gaa ind derpaa, fordi jeg ikke tvivler om, at der vil komme Krav til Staten, selv om det ikke sker til Nybygning, til Erhvervelse af et Skolehjem, thi det kan ikke nægtes, at noget saadant har man tænkt paa, men man har ment, at der kunde skaffes Midler dertil ved en Aktietegning, naturligtvis nærmest for et velgørende Djemedes Skyld, men jeg tænker mig ganske vist, som jeg før sagde, Muligheden af, at der dertil vil kræves et Tilskud af Staten. Det er imidlertid ogsaa min fulde Mening, at det bør vi ikke komme bort fra derved, at Anstalterne gøres til en selvejende Institution og ikke til en Statsinstitution. Hvad vi ville gøre og have ment at maatte gøre i Formaalets Interesse, hvis det blev en Statsinstitution, det samme eller noget tilsvarende mener jeg, at man ogsaa bør gøre, naar det bliver en selvejende Institution. Hvad man økonomisk set vinder derved, bliver væsentlig kun dette, at man holder en Mulighed aaben for, at de private Gaver, Legater o. s. v. lettere strømme til. Dette er en Udfigt, som man ikke bør lukke Døren for, og denne Udfigt holdes bedre aaben, naar det er en Anstalt, der er adskilt fra Staten, end naar det er en Statsanstalt. Men Meningen er jo i Virkeligheden at komme et Skridt fremad med Hensyn til den Omjorg, Staten nu i en Arrække har vist i stedse stigende Omfang for de aandsvage. I øvrigt tror jeg aldeles ikke, at der kan være Tale om, at man som endeligt Maal skulde stille sig noget, der vilde koste 5 Millioner, som det ærede Medlem fra Nykøbing (Korsgaard) udregnede det til. Det er nemlig ikke og kan efter min Overbevisning aldrig blive Meningen, at alle Landets aandsvage skulle i Anstalter som disse eller Gamle Bassehus eller Ebberødgaard. Det tror jeg ikke er Hensigten eller nogen Sinde kan blive den fornuftige Hensigt. Der er mangfoldige, ja jeg tror, at det er Flertallet af de aandsvage, der i deres egen og de dem nærstaaendes Interesse bør blive i Familien eller anbringes i Plejehjem af en ganske anden Beskaffenhed, end